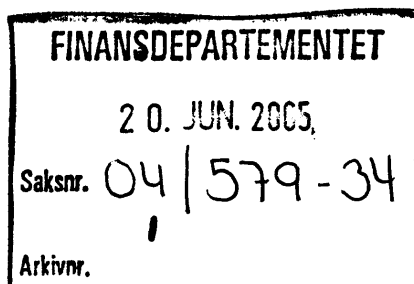

Finansdepartementet, Økonomiavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo
Anne Kristin Fosli

Deres ref 04/579 Ø KnT

Vår ref

Dato 17.06.2005

Høring av NOU 2005: 5 Enkle signaler i en kompleks verden. Forslag til et nasjonalt indikatorsett for bærekraftig utvikling

Vedlagt følger høringssvar fra Akademikerne

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Anders Kleppe
Fagsjef

Høring av NOU 2005: 5 Enkle signaler i en kompleks verden. Forslag til et nasjonalt indikator sett for bærekraftig utvikling

Det vises til henvendelse ”NOU 2005:5 Enkle signaler i en kompleks verden” og forslag til et nasjonalt indikatorsett for bærekraftig utvikling.

Akademikerne ser på det som et positivt tiltak å forsøke å få på plass et nasjonalt indikatorsett for bærekraftig utvikling. Akademikerne mener et indikatorsett vil kunne være et instrument som gir grunnlag for innsikt, debatt og politiske beslutninger og valg. Fokuset vil være på et langsiktig perspektiv.

Balansen og mangler i indikatorsettet

Det er tatt utgangspunkt i tre pilarer ved utarbeidelse av indikatorsettet; en økonomisk, en sosial og en miljømessig pilar. Det er svært positivt at de nasjonale formueskomponentene defineres såpass bredt.

Generelt oppfatter vi imidlertid at indikatorsettet reflekterer de miljømessige aspektene i større grad enn de økonomiske og sosiale. Vi savner flere indikatorer på de to sistnevnte områdene for å balansere dem mot de tre pilarene. Akademikerne mener spesielt en mangler indikatorer på områder som forskning, arbeidsmarkedet/sysselsetting og næringspolitikk/verdiskaping.

Avsnitt 3.3 viser til at velferd må forstås i bred forstand, inkludert menneskelig og sosial kapital. Indikatorene på disse områdene er imidlertid relativt få i indikatorsettet, slik at det blir skjev balanse mellom de tre pilarene.

Menneskelig, sosial og kulturell kapital – velferd og livskvalitet

Indikatorene 11, 13 og 14 er i stor grad kvantitative mål på velferd. Vi savner at disse kombineres med indikatorer rundt livskvalitet, for å sikre et mer helhetlig bilde og få med mer kvalitative aspekter. Man kan for eksempel se for seg indikatorer knyttet til psykisk og mental helse blant kvinner/menn, unge/gamle, forbruksmønstre, kriminalitet/diskriminering/vold, fritid, kultur, uberørt natur, kulturlandskap og demokrati.

Tæring på menneskelige ressurser bør, på linje med indikatorene for tæring på naturressurser, komme bedre fram i indikatorsettet.

Utredningen peker på at man bør måle kulturell kapital, for eksempel i form av kulturminner. Kulturminner bør defineres bredt og både inkludere fysisk og ikke-fysisk kulturell kapital, fra for eksempel bygninger til musikk og språk.

Det er bra at det anbefales å utvikle mer detaljerte måleindikatorer på ulike områder, jf. avsnitt 1.4. Her bør man også inkludere områdene sosial og kulturell kapital, som utredningen selv påpeker er lite utredet.

Det internasjonale aspektet i det nasjonale indikatorsettet

Akademikerne mener det er fornuftig at indikatorsettet inneholder indikatorer som kobler de nasjonale forhold til internasjonale utfordringer, slik som indikator 1 om klimagassutslipp.

Det internasjonale aspektet er dessuten forsøkt fanget opp i indikator 15 og 16. Indikator 15 er en indikator på Norges internasjonale handelspolitikk mht. rettferdig handel og gir konkrete tall om Norges bidrag til økonomisk utvikling i fattige land.

Indikator 16 (offisiell norsk bistand som andel av BNI) sier på sin side ingenting om effekten av norske bistandsmidler, men kun noe om pengeinnsatsen. For det første er vi skeptisk til å inkludere en slik indikator fordi den ikke sier noe om den reelle tilstanden (fattigdommen). Denne indikatoren skiller seg dermed ut fra de andre indikatorene som fokuserer på faktisk tilstand. Til sammenligning handler indikator 2 om faktisk forsuring, ikke om mengde kalk man benytter for å redusere forsuringen. For det andre er norsk bistand kun én av mange måter Norge bidrar til fattigdomsreduksjon internasjonalt. Det er vanskelig å se noen god begrunnelse for hvorfor størrelsen på bistanden skal vektlegges i forhold til andre faktorer, slik som generell norsk handelspolitikk i forhold til utviklingsland, norsk fredsinnsats, norsk deltagelse i internasjonale organisasjoner, størrelsen på private norske investeringer i fattige land etc.

Videreutvikling av indikatorene

Generelt oppfatter Akademikerne arbeidet så langt som en god start på et viktig arbeid. Arbeidet vil bl.a. kunne bidra til en mer helhetlig statlig politikk på områder der det tverrgående samarbeidet tradisjonelt har vært en utfordring, slik som på miljøområdet.

I tillegg bør det arbeides videre med det selve indikatorsettet. Blant annet vil ny kunnskap kunne påvirke hva man mener bør vektlegges for å gi en best mulig balanse. Akademikerne er videre enig med utvalget i at etter noe tid bør nytten av det samlede indikatorsettet vurderes.

Rapportering

Det er positivt at man foreslår en jevnlig rapportering på indikatorsettet. Dette kan med fordel kombineres med en rapport på utviklingstrendene for de ulike indikatorene, samt en risikobedømming av framtid utviklingen. Dette vil gi et best mulig underlag for beslutningstakere som skal prioritere innsatsen på de ulike områdene.